

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže ve správním řízení zahájeném dne 19.6.2003 na základě žádosti České republiky - Ministerstva zdravotnictví ze dne 17.6.2003 č.j. 16575/2003 o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory pro program podpory výzkumu a vývoje „Národní program výzkumu na roky 2004 - 2009“ podle § 6 odst. 1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, ve spojení s § 18 odst.1 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů, rozhodl podle § 6 odst. 4 písm. a) zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, v platném znění, takto:

Řízení ve věci povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory, která bude poskytnuta v rámci programu podpory výzkumu a vývoje „Národní program výzkumu na roky 2004 - 2009“ pro resort zdravotnictví, ve formě přímého poskytnutí finančních prostředků

s e z a s t a v u j e.

Odůvodnění:

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže (dále jen „Úřad“) obdržel dne 19.6.2003 návrh na zahájení správního řízení formou žádosti o povolení výjimky ze zákazu veřejné podpory dle § 6 odst.1 zákona č. 59/2000 Sb., o veřejné podpoře, ve věci poskytnutí veřejné podpory v rámci programu podpory výzkumu a vývoje „Národní program výzkumu na roky 2004 - 2009“, kterou podalo Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZd“).

I. Podklady pro rozhodnutí

Při posuzování žádosti vycházel Úřad z následujících podkladů:

- formuláře žádosti o povolení výjimky podle § 6 odst. 1 zákona
- dopisu MZd ze dne 17. června 200,3 č.j.: 16575/2003
- přílohy č. 1_NPV k dopisu MZd – návrh programu „Národní program výzkumu“ (dále jen „program podpory“) pro resort zdravotnictví
- přílohy č. 2 – Pravidla IGA MZ – platné pro žádosti podávané od roku 2003
- přílohy č. 3 – Komentář k resortnímu programu výzkumu

- zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků, v platném znění (dále jen „zákon o podpoře výzkumu a vývoje“) a nařízení vlády č. 461/2002 Sb., o účelové podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o veřejné soutěži ve výzkumu a vývoji (dále jen „nařízení vlády o účelové podpoře“)
- Národního programu výzkumu
- výsledky jednání se zástupci MZd, které se uskutečnilo dne 27.6.2003

II. *Údaje získané z žádosti o povolení výjimky*

1. poskytovatelem veřejné podpory je MZd
2. orgánem odpovědným za poskytnutí veřejné podpory je MZd
3. kontaktní osobou je MUDr. Alena Šteflová/tel. 22497 2471
4. názvem programu podpory je: Národní program výzkumu na roky 2004 - 2009
5. právním základem je zákon o podpoře výzkumu a vývoje, zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů, nařízení vlády o účelové podpoře a nařízení vlády č. 267/2002 Sb.
6. jedná se o nový program podpory výzkumu a vývoje, který nahrazuje existující program podpory
7. jedná se o horizontální program podpory výzkumu a vývoje, v jehož rámci budou podporovány projekty cíleného lékařského výzkumu a vývoje, řešení projektů aplikovaného výzkumu a vývoje, tj. projekty řešené za účelem získání nových poznatků směřovaných ke specifickému, předem stanovenému praktickému cíli s danou aplikací výsledků ve zdravotnictví
8. předpokládá se poskytování podpory až do 100 %, MZd nepodporuje řešení projektů průmyslového výzkumu a řešení projektů vývoje. O konkrétní výši účelové podpory Interní grantové agentury Ministerstva zdravotnictví rozhodne MZd jako její poskytovatel na základě hodnocení Žádosti o účelovou podporu IGA MZd. Toto hodnocení zahrnuje jak splnění podmínek veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji uchazečem, tak odborné hodnocení návrhu programového projektu, které zahrnuje minimálně 2 oponentské posudky, hodnocení prostřednictvím poskytovatelem ustavených Oborových komisí (OK), Vědecké rady (VR) a Správní rady (SR) IGA MZd
9. dalšími limitujícími kritérii jsou podmínky pro způsobilost uchazeče, který musí být kromě odborné způsobilosti také adekvátně materiálně-technicky vybaven pro řešení a v případě, že podíl účelové podpory IGA MZd je nižší než 100 % uznaných nákladů, musí prokázat schopnost dofinancování řešení z vlastních či dalších zdrojů
10. veřejná podpora bude poskytnuta formu přímého poskytnutí finančních prostředků
11. předpokládaná návratnost účelové podpory IGA MZd je zejména formou odborných publikací dosažených výsledků a jejich urychlené zavádění do zdravotnické praxe v ČR a také formou zvýšení příspěvku českého výzkumu a vývoje v mezinárodním měřítku. Sankce a případné vrácení účelové podpory při nesplnění podmínek se řídí příslušnými ustanoveními zákona o rozpočtových pravidlech
12. kombinovaná podpora není v rámci programu poskytována
13. program podpory bude poskytován po dobu 6 let, prodloužení programu je závislé na Národní politice výzkumu a vývoje v ČR
14. rozpočet pro institucionální podporu výzkumu a vývoje na řešení výzkumných záměrů bude přijímán každoročně. Náklady spojené s poskytnutím podpory se předpokládají v následující výši

ROK	Celkem (tis. Kč)
2004	76 593
2005	183 189
2006	253 641*
2007	277 048*
2008	315 839*
2009	356 492*
Celkem	1 462 802

* tato částka zahrnuje náklady na dobíhající NPV I a náklady na NPV II

15. přibližný počet příjemců podpory je odhadován od 51 do 100 ročně

III. *Druh a forma veřejné podpory*

Na základě programu podpory je, v souladu se zákonem o podpoře výzkumu a vývoje a nařízením vlády o účelové podpoře, poskytována veřejná podpora formou přímého poskytnutí finančních prostředků - dotace.

IV. *Charakteristika Programu podpory*

Dílčí program „Zdraví obyvatel (TP1-DP1), který je součástí 1. tématického programu „Kvalita života“, realizuje cíle Národního programu výzkumu, který byl schválen usnesením vlády č. 417 ze dne 28.4.2003.

Cílem dílčího programu je výzkum v oblasti zdraví obyvatel se základním cílem snížení nemocnosti a úmrtnosti na nejzávažnější skupiny nemocí v populaci České republiky. K nim patří především choroby nádorové, kardiovaskulární a cerebrovaskulární, poruchy metabolismu, výživy a endokrinního systému včetně diabetes mellitus, nervové a duševní choroby, infekční a autoimunitní onemocnění a onemocnění kloubů a kostí. Zvýšená pozornost bude věnována onemocněním dětského věku včetně úrazovosti dětí, genetické problematice a poruchám reprodukce, vybraným aspektům lékové problematiky, jako i vztahu zdraví a prostředí.

Ministerstvo zdůrazňuje - s přihlédnutím k tématickým prioritám a specifickým aktivitám v procesu integrace výzkumu - mezi tématickými prioritami obecně genomiku a biotechnologii s důrazem na uplatnění informatiky a telematiky a používání nanotechnologických metod. Ke specifickým aktivitám průřezového charakteru jsou zařazena i opatření podporující mezinárodní spolupráci ve vědě a technologiích s důrazem na podporu mladých vědeckých osobností a jejich stabilizaci.

Výsledkem by mělo být i předpokládané prodloužení života o další dva roky v průběhu příštích deseti let. K tomuto cíli směřuje praktické využití poznatků vědy, především molekulárně genetických postupů a prostředků pro prevenci, diagnostiku a léčbu nejzávažnějších nemocí. Použití nových technologických a informačních přístupů v prevenci, diagnostice a léčbě nejzávažnějších nemocí zahrnují nanotechnologie, biotechnologie, nové materiály včetně biomateriálů, informační technologie a prostředky telemedicíny používané jak přímo v procesu vlastní diagnostiky a léčení, tak při výzkumu nových farmak. Na tuto problematiku navazuje využití databází informačních systémů, metod molekulárního modelování a simulací a zpracování biosignálů. Všechny tyto přístupy se musí projevit i při řízení a zlepšení kvality zdravotní péče.

Základem dalšího rozvoje úspěšné léčby je i příprava a charakterizace farmakologicky aktivních struktur, studium mechanismů jejich účinku a distribuce léčiv v organismu.

Problematiku zdraví je nutné zkoumat konkrétně ve vztahu k jeho určujícím faktorům vnitřním i vnějším, hledat postupy ke snížení účinku negativních faktorů na zdraví a kvalitu jak pracovního, tak celkového života, stejně jako cesty k ovlivnění působení faktorů genetických. Cílem musí být i zavedení takových metod, které by snížily zdravotní rizika potenciálních problémů vyplývajících z globálních bezpečnostních a ekologických změn.

Konkrétní dopady implementace tematického panelu musí vést ke zlepšení kvality života obyvatel, lékařské péče, kvality života nemocných a racionalizaci systému zdravotní péče.

V oblasti zdravotnictví je pochopitelně základním cílem další snižování mortality a morbidity na nejdůležitější onemocnění v české populaci. Těmi jsou nádorová onemocnění, kardiovaskulární a cerebrovaskulární nemoci, diabetes mellitus a jeho důsledky, úrazy, nerovnováha a psychická onemocnění, infekční onemocnění a poruchy imunity a kostní a kloubní onemocnění. Základní přístupy k řešení této problematiky je implementace molekulárně biologických a molekulárně genetických metod, moderních technologií a materiálů, nanotechnologií a informačních technologií do prevence, diagnostiky a léčby nejzávažnějších onemocnění.

Významné jsou věkově specifické aspekty onemocnění, zejména s ohledem na zajištění řady specifických zdravotních služeb pro občany vyššího věku. Důležitým dílčím cílem celého dílčího programu zdravotnictví je připravenost na řešení problémů, majících původ v globalizaci života na zemi - sem patří jak připravenost na přímá bezpečnostní rizika (např. bioterorismus či bojové chemické látky), tak připravenost na zdravotní problémy vyplývající z klimatických změn, energetických problémů a podobně.

Dílčí program má následující priority:

- Molekulárně biologické a genetické postupy a prostředky v prevenci, diagnostice a léčbě nejzávažnějších onemocnění.
- Vývoj a využití nových technologických a informačních přístupů v prevenci, diagnostice a léčbě nejzávažnějších onemocnění.
- Mechanismy účinku léčiv a jejich osud v organismu.
- Zdraví a jeho determinanty včetně environmentálních faktorů.

Cíle dílčího programu:

Vytvoření podmínek pro prodloužení očekávaného lidského života o dva roky v průběhu deseti let. Vytvoření zdravotních podmínek pro zlepšení kvality života ve vyšších věkových kategoriích. Vypracování a zavedení metod vedoucích ke snížení zdravotních dopadů potenciálních bezpečnostních rizik a rizik vyplývajících z globálních změn. Vývoj a zavádění diagnostických a léčebných metod a prostředků vedoucích ke zkrácení doby hospitalizace. Soustavné zavádění metod a léků zlepšujících kvalitu života. Vypracování systému pro ošetřování seniorů v zařízeních mimo sektor zdravotnictví a oddělení systému zdravotnictví a sociální péče. Vývoj léků a léčebných pomůcek s důrazem na .patient- friendly použití.

V. Charakteristika příjemců podpory

Příjemce podpory musí splňovat podmínky určené v ustanovení § 18 zákona o podpoře výzkumu a vývoje. Dle bodu č. 1 Pravidel IGA MZD může být uchazečem o účelovou podporu projektů výzkumu a vývoje v tomto programu organizační složka státu nebo organizační složka územního samosprávného celku (dále jen organizační složka), státní příspěvková organizace, fyzická osoba s českou státní příslušností a trvalým pobytem v ČR a oprávněním podle zákona č. 455/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dále právnická osoba se sídlem v ČR. Od vyhlášení veřejné soutěže ve výzkumu a vývoji podle zákona č. 130/2002 Sb., v roce 2003 je zpřístupněna – umožněna účast subjektům z členských států

EU s tím, že tito případní uchazeči (viz. usnesení vlády ČR č. 1257/2002) nebudou mít nárok na úhradu nákladů řešení výzkumných a vývojových programových projektů, a to až do doby vstupu ČR do EU. Po uzavření Smlouvy o poskytnutí účelové podpory/účelových finančních prostředků, resp. po vydání Rozhodnutí o poskytnutí účelové podpory/účelových finančních prostředků se uchazeč stává příjemcem.

VI. *Právní analýza*

V § 1 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že tento zákon upravuje postup při posuzování slučitelnosti veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody (Sdělení č. 7/1995 Sb., o sjednání Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, dále jen „Evropská dohoda“). Čl. 64 odst. 1 bod (iii) Evropské dohody stanoví, že neslučitelná s řádným působením této dohody, v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a Společenstvím, je jakákoliv veřejná podpora, která narušuje soutěž nebo hrozí jejím narušením v důsledku zvýhodňování některých podnikatelských jednotek. Čl. 3 Evropské dohody stanoví, že Rada přidružení přijme do tří let od vstupu této dohody v platnost nezbytná pravidla pro provádění odstavců 1 a 2. Tato pravidla byla přijata dne 24.6.1998 s účinností od 11.7.1998 (sdělení č. 225/1998 Sb., o sjednání Rozhodnutí č.1/98 Rady přidružení mezi Evropskými společenstvími a jejich členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé ze dne 24.6.1998 o přijetí prováděcích pravidel pro uplatnění ustanovení o veřejné podpoře uvedených v čl. 64 odst. 1 bod (iii) a odst. 2, podle čl. 64 odst. 3 Evropské dohody zakládající přidružení mezi Evropským společenstvím a jejími členskými státy na straně jedné a Českou republikou na straně druhé, a v čl. 8 odst. 1 bod (iii) a odst. 2 Protokolu 2 k této Dohodě o výrobcích ESUO (dále jen "Prováděcí pravidla"). Čl. 2 Prováděcích pravidel stanoví, že posouzení slučitelnosti jednotlivých rozhodnutí o veřejné podpoře a programů veřejných podpor s Evropskou dohodou bude probíhat na základě kritérií vyplývajících z uplatnění pravidel čl. 92 Smlouvy o založení Evropských společenství, včetně současné a budoucí sekundární legislativy, systémů, směrnic a dalších příslušných administrativních nařízení platných v ES, jakož i precedenčního práva Soudu první instance a Soudního dvora ES a zvláštních pokynů, které budou vypracovány podle čl. 4 odst. 3 Prováděcích pravidel.

V § 3 písm. a) zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejnou podporou se rozumí jakákoliv forma podpory, včetně programů veřejné podpory nebo výhod zvýhodňujících podnikání nebo odvětví výroby poskytovaná Českou republikou, ministerstvem, jiným správním orgánem, orgánem samosprávy nebo poskytovaná z veřejných prostředků.

Úřad v řízení o povolení výjimky podle ustanovení § 6 zákona o veřejné podpoře, při posuzování zda se jedná o veřejnou podporu, vychází z definičních znaků zakázané veřejné podpory, stanovených v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře.

V § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že veřejná podpora poskytovaná způsobem narušujícím nebo hrozícím narušení soutěže tím, že zvýhodňuje určité podnikání nebo odvětví výroby v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou a členskými státy Evropské unie je neslučitelná se závazky České republiky vyplývajícími z Evropské dohody a je zakázána. V § 2 odst. 2 zákona o veřejné podpoře je stanoveno, že zákaz veřejné podpory podle odst. 1 platí pokud tento zákon nestanoví jinak nebo pokud Úřad nepovolil výjimku.

Při posuzování slučitelnosti uvedené veřejné podpory se závazky vyplývajícími z Evropské dohody je nutno postupovat v souladu s předpisem ES - Souhrn opatření Společenství pro

podporu na výzkum a vývoj (96/C 45/06) - publikováno v Official Journal OJ C 45 ze dne 17.2.1996.

Vzhledem k tomu, že podpora není poskytována způsobem narušujícím nebo hrozícím narušením soutěže, neboť dotace jsou poskytovány příjemcům nediskriminačním způsobem v rámci transparentního řízení, na základě podmínek stanovených programem podpory a zákonem č. 130/2002 Sb., vzhledem k obecnému zaměření programu podpory, kdy jsou podporovány pouze projekty aplikovaného výzkumu a vývoje, jejichž účelem je rychlejší zavádění nových poznatků do prevence, diagnostiky a léčby v českém zdravotnictví za účelem zlepšení zdravotního stavu obyvatelstva a kvality života, tedy projektů jejichž výsledky nejsou přímo využitelné v podnikání a vzhledem k tomu, že podpora nezvýhodňuje určité podnikání či odvětví výroby v míře, jíž může být dotčen obchod mezi Českou republikou se nejedná o veřejnou podporu splňující znaky uvedené v § 2 odst. 1 zákona o veřejné podpoře. Z tohoto důvodu Úřad řízení dle ustanovení § 6 odst. 4 písm. a) zastavuje.

Poučení o opravném prostředku

Proti tomuto rozhodnutí lze do 15 dnů ode dne jeho doručení podat rozklad k předsedovi Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže, a to prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže – odboru veřejné podpory v Brně, Joštova 8, 651 56. Včas podaný rozklad má odkladný účinek.

Mgr. Kamil Rudolecký
ředitel odboru veřejná podpora

Obdrží:
Ministerstvo zdravotnictví
Palackého náměstí 4
128 01 Praha 2